

Zasady umożliwiające przypisanie przedsiębiorców do właściwej dla nich kategorii ryzyka

Zgodnie z obowiązującymi przepisami, częstotliwość i zakres urzędowych kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością prowadzonych przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej są uzależnione od kategorii ryzyka, jaką przypisano danemu podmiotowi.

Podstawa prawna:

- ustawa z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (t. j. Dz.U. z 2025 r. poz. 1480 ze zm.);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/625 w sprawie kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych przeprowadzanych w celu zapewnienia stosowania prawa żywnościowego i paszowego oraz zasad dotyczących zdrowia i dobrostanu zwierząt, zdrowia roślin i środków ochrony roślin, zmieniające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001, (WE) nr 396/2005, (WE) nr 1069/2009, (WE) nr 1107/2009, (UE) nr 1151/2012, (UE) nr 652/2014, (UE) 2016/429 i (UE) 2016/2031, rozporządzenia Rady (WE) nr 1/2005 i (WE) nr 1099/2009 oraz dyrektywy Rady 98/58/WE, 1999/74/WE, 2007/43/WE, 2008/119/WE i 2008/120/WE, oraz uchylające rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 854/2004 i (WE) nr 882/2004, dyrektywy Rady 89/608/EWG, 89/662/EWG, 90/425/EWG, 91/496/EWG, 96/23/WE, 96/93/WE i 97/78/WE oraz decyzję Rady 92/438/EWG [rozporządzenie UE 2017/625] (Dz. Urz. UE. L 2017 Nr 95, str. 1);
- ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia z dnia 25 sierpnia 2006 r. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1448 ze zm.);
- zarządzenie Głównego Inspektora Sanitarnego nr 291/19 z dnia 13 grudnia 2019 r. zmieniające zarządzenie w sprawie procedury przeprowadzania urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Procedura urzędowej kontroli żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością ujednolica postępowanie kontrolne i zapewnienia właściwy nadzór nad bezpieczeństwem żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Przy pomocy arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/żywienia zbiorowego/ materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością upoważniony pracownik przeprowadzający kontrolę sanitarną określa na podstawie analizy zagrożenia ryzyko dla ocenianego zakładu.

Arkusza oceny zakładu produkcji/obrotu żywnością/żywienia zbiorowego/materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością nie wypełnia się w przypadku kontroli sanitarnej interwencyjnej, tematycznej (problemowej) i sprawdzającej, chyba że upoważniony pracownik przeprowadzający taką kontrolę stwierdzi konieczność zmiany kategorii ryzyka dla kontrolowanego zakładu.

Jeden egzemplarz arkusza pozostawia się osobie obecnej przy kontroli ze strony kontrolowanego zakładu. W zależności od określonego ryzyka wyznacza się częstotliwość kontroli dla danego zakładu.

Kryteria oceny zakładu uwzględniają rodzaj ryzyka (ryzyko niskie, średnie i duże) oraz kategoryzację zakładu w oparciu o profil działalności.

Proponowana częstotliwość kontroli według kategorii ryzyka:

1. wysokie ryzyko:
 - a. kontrola nie rzadziej niż co 12 miesięcy dla zakładów produkcyjnych,
 - b. kontrola nie rzadziej niż 1 raz na 18 miesięcy dla zakładów obrotu;
2. średnie ryzyko:
 - a. kontrola nie rzadziej niż 1 raz na 18 miesięcy zakładów produkcyjnych,
 - b. kontrola nie rzadziej niż 1 raz na 24 miesiące dla zakładów obrotu;
3. niskie ryzyko:
 - a. kontrola nie rzadziej niż 1 raz na 24 miesiące dla zakładów produkcyjnych,
 - b. kontrola nie rzadziej niż 1 raz na 36 miesięcy dla zakładów obrotu.

W przypadku podmiotów działających na rynku spożywczym prowadzących produkcję pierwotną oraz dostawy bezpośrednie, których działalność dotyczy produktów o niskim ryzyku mikrobiologicznym, proponowana częstotliwość kontroli może zostać zmniejszona i wynosić nie rzadziej niż raz na 66 miesięcy.

Niezależnie od powyższego w przypadku zgłoszenia nieprawidłowości właściwy miejscowo państwowy powiatowy inspektor sanitarny ocenia ewentualne zagrożenie i może podjąć decyzję o przeprowadzeniu kontroli interwencyjnej.